

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA
z dnia

w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Słodkie Wody”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465), art. 44 ust 1 i 2 oraz art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 poz. 1478), po dokonaniu uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Rada Miejska Wrocławia uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się użytek ekologiczny o nazwie „Słodkie Wody”, zwany dalej „Użytkiem Ekologicznym”, o powierzchni 18,04 hektara, położony we Wrocławiu na terenie osiedla Sołtysowice. Lokalizację i granice użytku określa załącznik nr 1 do uchwały.

2. Wykaz współrzędnych punktów załamania granicy Użytku Ekologicznego określa załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2. Użytek Ekologiczny obejmuje działki ewidencyjne położone we Wrocławiu, o następujących numerach: obręb Sołtysowice, Arkusz 4, działki numer: 11/5, 11/6, 11/7, 15/4, 15/5, 15/6, 15/7, 15/8, 15/9, 15/11 (część działki), 18/7, 18/20, 18/33 (część działki)

§ 3. Szczególnym celem ochrony Użytku Ekologicznego jest zachowanie pozostałości naturalnych siedlisk przyrodniczych w postaci siedlisk lądowych i wodnych rzadkich i chronionych gatunków zwierząt (ze szczególnym uwzględnieniem płazów: rzekotki drzewnej, traszki grzebieniastej, traszki zwyczajnej, kumaka nizinnego, żaby moczarowej; oraz ptaków: perkozka, gągoła, muchołówki białoszyjej, perkoza rdzawoszyjnego, płaskonosa, cyranki, dzięciołów), ich ostoi oraz miejsc rozmnażania i sezonowego przebywania.

§ 4. Ustanawia się następujące sposoby ochrony czynnej Użytku Ekologicznego:

- 1) usuwanie roślin inwazyjnych gatunków;
- 2) usuwanie z obszaru odpadów pochodzenia antropogenicznego;
- 3) niedopuszczanie do obniżenia poziomu wód gruntowych i przeciwdziałanie wysychaniu obszaru poprzez utworzenie rozlewiska po północnej stronie wału przeciwpowodziowego i przekierowanie wody opadowej do zbiorników wodnych;
- 4) zapobieganie nadmiernej eutrofizacji zbiornika poprzez usuwanie fragmentów osadów dennych i roślinności trzcinowiskowej;
- 5) zachowanie półotwartego charakteru siedlisk lądowych poprzez sporadyczne usuwanie pojedynczych drzew i krzewów;
- 6) czynna ochrona stanowisk modraszka nausitousa poprzez koszenie roślinności łąkowej mozaikowo raz w roku w październiku - zgodnie z wytycznymi ochrony gatunku;
- 7) w przypadku realizowania inwestycji w zachodniej części działki nr 18/33 (tj. części niewłączonej do użytku) należy wykonać stałe wygradzenia, zabezpieczające przed wchodzeniem płazów na jej obszar.

Wszystkie działania z punktów 1-7 (zakres, szczegółowa lokalizacja, sposób wykonania i terminy) muszą być uzgodnione z herpetologiem, ornitologiem, entomologiem i corocznie monitorowane pod kątem zachowania siedlisk.

§ 5. W stosunku do użytku ekologicznego wprowadza się następujące zakazy:

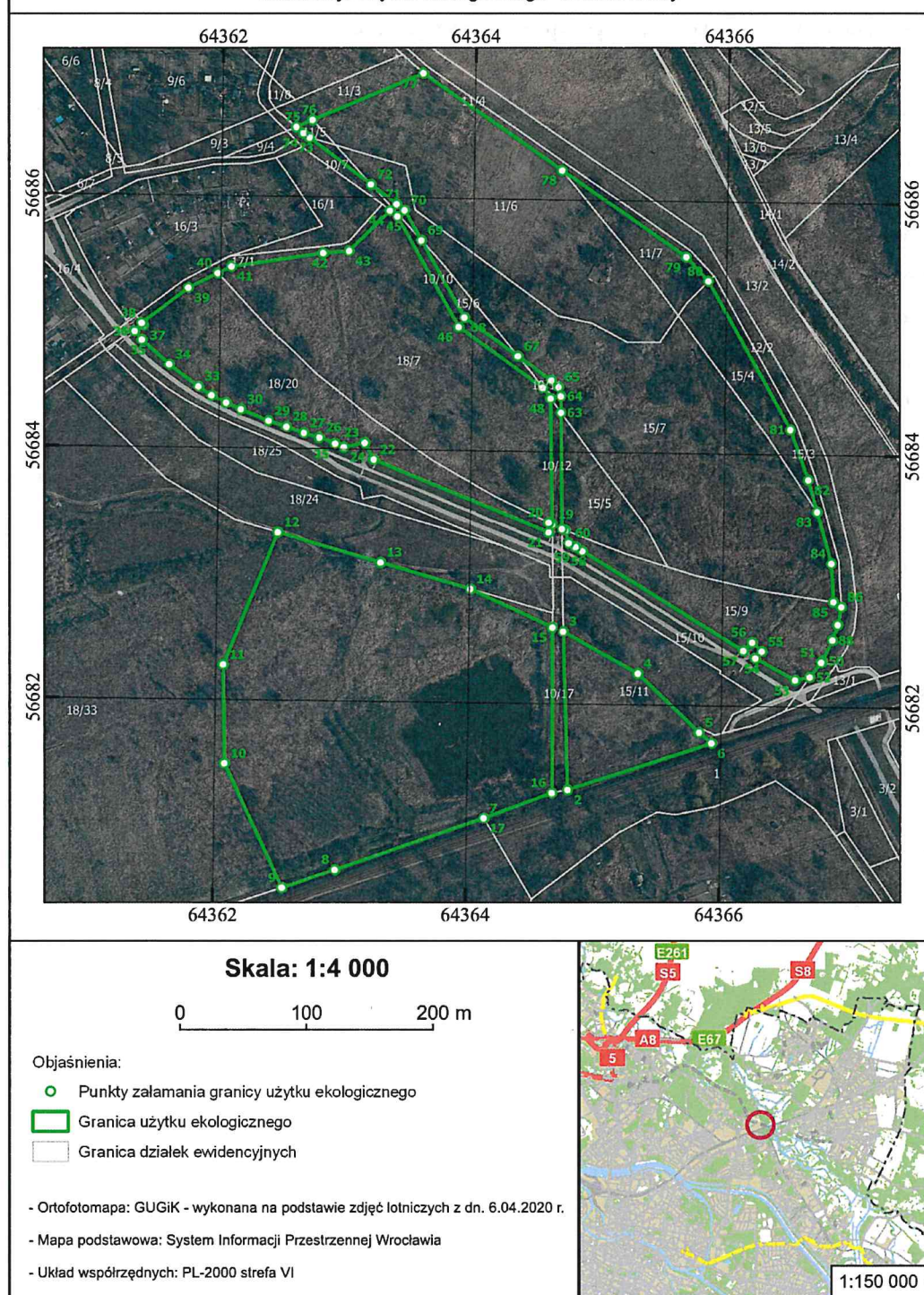
- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 7) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 8) umieszczania tablic reklamowych.

§ 6. Nadzór nad Użytkiem Ekologicznym sprawuje Prezydent Wrocławia.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Wrocławia.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Lokalizacja użytku ekologicznego "Słodkie Wody"

Załącznik nr 2 do uchwały
nr ...Rady Miejskiej
Wrocławia z dnia ...

Wykaz współrzędnych punktów załamania granicy użytku ekologicznego w układzie PL-2000 strefa VI

Nr	X	Y	Komentarz
1	6436592,780	5668170,269	Część 1
2	6436479,661	5668131,761	Część 1
3	6436474,610	5668257,433	Część 1
4	6436533,561	5668224,800	Część 1
5	6436582,762	5668178,701	Część 1
6	6436592,780	5668170,269	Część 1
7	6436413,716	5668108,445	Część 2
8	6436296,649	5668065,837	Część 2
9	6436254,346	5668051,128	Część 2
10	6436207,867	5668149,241	Część 2
11	6436205,865	5668227,656	Część 2
12	6436247,743	5668333,289	Część 2
13	6436329,640	5668310,329	Część 2
14	6436400,961	5668290,282	Część 2
15	6436466,004	5668260,555	Część 2
16	6436467,170	5668129,182	Część 2
17	6436413,716	5668108,445	Część 2
18	6436462,167	5668442,324	Część 3
19	6436464,572	5668342,475	Część 3
20	6436461,900	5668343,740	Część 3
21	6436462,040	5668336,070	Część 3
22	6436323,160	5668391,940	Część 3
23	6436315,920	5668405,130	Część 3
24	6436299,300	5668401,550	Część 3
25	6436292,540	5668404,230	Część 3
26	6436280,110	5668408,810	Część 3
27	6436267,510	5668412,390	Część 3
28	6436253,320	5668417,020	Część 3
29	6436239,130	5668421,650	Część 3

30	6436217,230	5668430,460	Część 3
31	6436205,480	5668435,540	Część 3
32	6436194,010	5668441,230	Część 3
33	6436183,510	5668448,090	Część 3
34	6436160,240	5668465,340	Część 3
35	6436138,670	5668484,680	Część 3
36	6436132,910	5668491,390	Część 3
37	6436139,630	5668496,240	Część 3
38	6436138,330	5668497,980	Część 3
39	6436174,532	5668526,407	Część 3
40	6436197,717	5668538,278	Część 3
41	6436208,333	5668543,710	Część 3
42	6436281,331	5668555,368	Część 3
43	6436301,548	5668557,414	Część 3
44	6436333,651	5668589,718	Część 3
45	6436339,557	5668585,246	Część 3
46	6436389,177	5668498,085	Część 3
47	6436455,720	5668450,843	Część 3
48	6436462,167	5668442,324	Część 3
49	6436687,838	5668253,246	Część 4
50	6436680,056	5668236,619	Część 4
51	6436679,230	5668235,510	Część 4
52	6436670,380	5668223,670	Część 4
53	6436658,600	5668221,210	Część 4
54	6436626,650	5668238,110	Część 4
55	6436631,660	5668243,610	Część 4
56	6436623,900	5668250,670	Część 4
57	6436617,040	5668243,920	Część 4
58	6436488,910	5668321,500	Część 4
59	6436483,520	5668324,650	Część 4
60	6436478,050	5668327,640	Część 4
61	6436475,190	5668337,940	Część 4
62	6436472,550	5668338,948	Część 4
63	6436470,593	5668431,171	Część 4
64	6436470,320	5668444,156	Część 4
65	6436468,388	5668451,460	Część 4

66	6436462,551	5668456,711	Część 4
67	6436435,977	5668475,555	Część 4
68	6436393,598	5668505,622	Część 4
69	6436358,801	5668566,440	Część 4
70	6436345,237	5668590,148	Część 4
71	6436338,824	5668594,936	Część 4
72	6436318,269	5668610,287	Część 4
73	6436269,306	5668646,843	Część 4
74	6436264,007	5668650,248	Część 4
75	6436258,195	5668655,088	Część 4
76	6436271,476	5668660,898	Część 4
77	6436358,804	5668699,120	Część 4
78	6436469,179	5668623,546	Część 4
79	6436567,777	5668556,025	Część 4
80	6436585,669	5668537,046	Część 4
81	6436652,309	5668419,968	Część 4
82	6436667,129	5668380,175	Część 4
83	6436674,474	5668354,874	Część 4
84	6436686,322	5668314,058	Część 4
85	6436688,326	5668283,682	Część 4
86	6436694,688	5668279,734	Część 4
87	6436691,927	5668265,537	Część 4
88	6436687,838	5668253,246	Część 4

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.) użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej — naturalne zbiorniki wodne, śródpolne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Nazwa użytku ekologicznego nawiązuje zarówno do historii tego terenu (najcenniejsze siedlisko rozrodcze płazów i lęgowe ptaków zlokalizowane jest na terenie dawnej cukrowni na Sołtysowicach) oraz do eutroficznego charakteru zbiorników leżących w jego granicach, a które tworzą warunki dogodne do życia dla wielu cennych, rzadkich i chronionych gatunków zwierząt.

Teren proponowany do objęcia formą ochrony przyrody jako użytek ekologiczny podlega sukcesji ekologicznej wtórnej od kilkudziesięciu lat. Przez ten czas nie była na nim prowadzona gospodarka rolna, leśna ani urządzenie terenu. Większość obszaru jest słabo dostępna, dlatego nie podlega on znacznej antropopresji, a procesy przekształcania roślinności zachodzą w sposób niezakłócony. Prowadzą one do wykształcenia się zbiorowisk roślinnych o dużym stopniu naturalności.

Pokrycie terenu koronami drzew i krzewów jest niewielkie. W warstwie drzew w zależności od ilości wody w glebie oraz od jej żyzności występują gatunki łągowo-wierzbowych (wierzba biała *Salix alba*, wierzba krucha *Salix fragilis*), wierzbowo – topolowych (topola biała *Populus alba*, topola czarna *Populus nigra*), sporadycznie też dla żyznych lasów liściastych (jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, czeremcha zwyczajna *Prunus padus*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*). Bez czarny *Sambucus nigra*, topola osika *Populus tremula* i jeżyna krzewiasta *Rubus fruticosus* tworzą niewielkie płaty nawiązujące do nitrofilnych zbiorowisk krzewiasto-zaroślowych będących stadium sukcesji w procesie regeneracji lasu. W miejscach o dużym zwarcie krzewów chmiel zwyczajny *Humulus lupulus* tworzy zarośla welonowe. Na stanowiskach, gdzie gleba jest antropogeniczna i bardziej sucha, występują ciepłolubne, okrajkowe drzewa i krzewy (grusza pospolita *Pyrus communis*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, róża dzika *Rosa canina*).

Stosunkowo liczne są elementy synantropijne jak śliwa wiśniowa *Prunus cerasifera*, wiśnia wonna *Prunus mahaleb*, ligustr pospolity *Ligustrum vulgare* oraz inwazyjny klon jesionolistny *Acer negundo*.

Powierzchnia gleby jest pokryta roślinnością zielną. Wśród niej możemy wyróżnić gatunki zbiorowisk okrajkowych (żyznych, wilgotnych, od przeświecanych do cienistych), gatunki zbiorowisk ruderalnych i chwastów upraw oraz gatunki żyznych łąk na glebach świeżych. Spotykamy tu także populacje inwazyjnych gatunków obcych: nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis*, nawłoci późnej *Solidago gigantea* i przymiotna białego *Erigeron annuus*.

Na terenie zbiorników wodnych oraz na ich brzegach występują najlepiej wykształcone zbiorowiska roślinne. Nad brzegiem większego zbiornika powstały płaty zespołu pokrzywy i kielisznika zaroślowego *Urtico-Calystegietum sepium* z gatunkami charakterystycznymi: pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, przytulia czepna *Galium aparine* oraz szczwołem plamistym *Conium maculatum*. Roślinność na terenie zbiorników należy do szuwarów właściwych ze związku *Phragmition* (płaty trzciny

pospolitej *Phragmites communis*, pałki wąskolistnej *Typha angustifolia* i manny mielec *Glyceria aquatica* oraz do szuwarów wielkoturzycowych ze związku *Magnocaricion* (płaty turzycy brzegowej *Carex riparia*).

Inwentaryzacje fauny terenu proponowanego do objęcia użytkiem (w tym jedna prowadzona na zlecenie Urzędu Miasta) wykazały jego niezaprzeczalne walory przyrodnicze. Przede wszystkim zbiorniki wodne znajdujące się na tym terenie (odstojnik za Centrum Handlowym Korona oraz rozlewisko w międzywalu) są miejscem rozrodu co najmniej 9 gatunków płazów, co jak na warunki miejskie można uznać za unikatowe. Spośród nich na szczególne podkreślenie zasługują: kumak nizinny *Bombina bombina*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* i traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris* (pierwsze cztery to gatunki wymienione w załączniku II dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywy Siedliskowej), z czego trzy wymagają ochrony czynnej). Pozostałe płazy bytujące i rozmnażające się na tym terenie to: ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *Bufo viridis*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaby zielone *Pelophylax esculentus* complex. Płazy są głównym przedmiotem ochrony w proponowanym użytku ekologicznym.

Poza płazami zbiorniki zasiedlone są przez chronione i rzadkie gatunki ptaków, takie jak: cyranka *Spatula querquedula*, płaskonos *Spatula clypeata*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegana*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, gągoł *Bucephala clangula* czy podróżniczek *Luscinia svecica*, żeruje tam też co najmniej sześć gatunków dzięciołów *Picidae*. Część z wymienionych wyżej gatunków ptaków tworzy lęgi w obrębie zbiorników, w tym na szczególną uwagę zasługuje gągoł (w 2020 roku był to pierwszy potwierdzony lęg na terenie Wrocławia).

Roślinność porastająca lustro i brzegi zbiorników wodnych zapewnia schronienia zarówno ptakom wodnym, jak i gatunkom płazów takim jak rzekotka drzewna czy żaba moczarowa.

Poza siedliskiem rozrodczym, zarówno płazy, jak i ptaki wymagają do przetrwania odpowiednich siedlisk lądowych. Przylegające do zbiorników wodnych siedliska łąkowe o charakterze półotwartym, z licznymi krzewami i drzewami, stanowią znakomitą bazę pokarmową, zapewniają odpowiedni dostęp do schronień oraz — w przypadku płazów — zimowisk. Naturalne procesy zachodzące na tym terenie (m.in. zaleganie i rozkład martwego drewna) wspomagają zachowanie różnorodności biologicznej obszaru i stanowią cenne lokalne refugium dla wielu rzadkich lub zanikających gatunków.

Omawiany teren stanowi żerowisko kilku gatunków nietoperzy, miejsce odpoczynku ptaków wodno-błotnych (np. z rzędu siewkowych) ze względu na położenie w dolinie Widawy, która stanowi korytarz migracyjny o znaczeniu regionalnym dla wielu gatunków ptaków, m.in. dla remiza *Remiz pendulinus*, wodnika *Rallus aquaticus*, brzęczki *Locustella luscinioides*, kszyska *Gallinago gallinago*, krakwy *Mareca strepera* i łęczaka *Tringa glareola*.

Na szczególną uwagę zasługuje także fakt, że poza wymienionymi powyżej cennymi gatunkami na obszarze proponowanym do objęcia ochroną swoje siedliska ma wiele innych chronionych gatunków.

Warto przytoczyć w tym miejscu zdanie z inwentaryzacji wykonanej na zlecenie Urzędu Miasta, o tym że „(...) stwierdzono tu zadziwiająco dużo rzadkich gatunków ptaków”.

W ciągu ostatnich 10 lat na omawianym obszarze wykonano dwie inwentaryzacje herpetologiczne (wykonane przez dwa niezależnie działające zespoły ekspertów), dokonywano obserwacji ornitologicznych, zgłoszonych do Kartoteki Awifauny Śląska, udokumentowano liczne obserwacje amatorskie, a także wykonano

inwentaryzację na zlecenie miasta, która uznała ten teren za najbardziej cenny przyrodniczo w całym obszarze objętym pracami.

Stwierdzono tu co najmniej: 60 gatunków ptaków, 13 gatunków płazów i gadów, 8 gatunków ssaków. Z tego 15 wymaga ochrony czynnej, 57 jest objęte ochroną ścisłą, 12 jest wymienionych w Załącznikach II i IV Dyrektywy Siedliskowej, 4 w załącznikach Dyrektywy Ptasiej. W świetle tych faktów z całą stanowczością można uznać, że teren proponowanego użytku ekologicznego w pełni zasługuje na objęcie go ochroną.

Zagrożeniami dla obszaru są: sukcesja leśna, prace agrotechniczne, zarastanie powierzchni zbiorników, zmiana stosunków wodnych (obniżanie poziomu wód gruntowych), zasypywanie zbiorników wodnych oraz ich okolic materiałem ziemnym i gruzem z różnych budów.